

А. П. Макаренко,

*д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту
Запорізької державної інженерної академії, м. Запоріжжя*

С. А. Рамазанова,

магістрант, Запорізька державна інженерна академія, м. Запоріжжя

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

A. Makarenko,

Doctor of Economics, professor of Accounting and Auditing Department of Zaporizhzhia State Engineering Academy

S. Ramazanova,

master of Zaporizhzhia State Engineering Academy

IMPROVING OF AUDIT METHODS PRODUCTION COSTS AT THE INDUSTRIAL ENTERPRISES

Авторами статті проаналізовано та обґрунтовано необхідність методики аудиту виробничих витрат на промислових підприємствах; запропонована методика аудиторської перевірки, програму перевірки та робочі документи аудитора. У статті викладено основні етапи проведення аудиту виробничих витрат та роль аудиторської перевірки у прийнятті управлінських рішень на промислових підприємствах. Розкрито організаційні та методичні аспекти аудиту виробничих витрат. Подано послідовність проведення аудиту виробничої собівартості. Запропонована аудиторська перевірка виробничих витрат передбачає моніторинг елементів витрат, яка дає змогу проаналізувати та перевірити процес формування виробничої собівартості продукції у розрізі складу витрат. Розроблено комплекс аудиторських процедур, які використовуються при аудиті виробничих витрат.

The authors of the article have analysed and reasonable necessity of methodology of audit of productive charges at the industrial enterprises; they have offered the methodology of public accountant verification and the check program and working documents of public accountant. In the article the basic stages of realization of audit of productive charges and role of public accountant verification are expounded in the acceptance of administrative decisions at the industrial enterprises. The organizational and methodical aspects of audit of productive charges are exposed. The sequence of realization of audit of productive prime price is given. The public accountant verification of productive charges envisages the monitoring of elements of charges, that gives an opportunity to analyse and check the process of forming of productive unit cost in the cut of composition of charges is offered. The complex of public accountant procedures is worked out and can be used for the audit of productive costs.

Ключові слова: аудит, собівартість, виробничі витрати, калькуляція, аудиторська перевірка, програма аудиту.

Key words: audit, prime price, productive charges, calculation, public accountant verification, program of audit.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Важливою складовою ефективності системи управління на промислових підприємствах є проведення аудиту. Особливу увагу потрібно звернути на виробничу со-

бівартість продукції, бо собівартість є основним елементом формування витрат з точки зору фінансового та податкового обліку. Зниження собівартості продукції є найважливішим чинником розвитку економіки підприє-

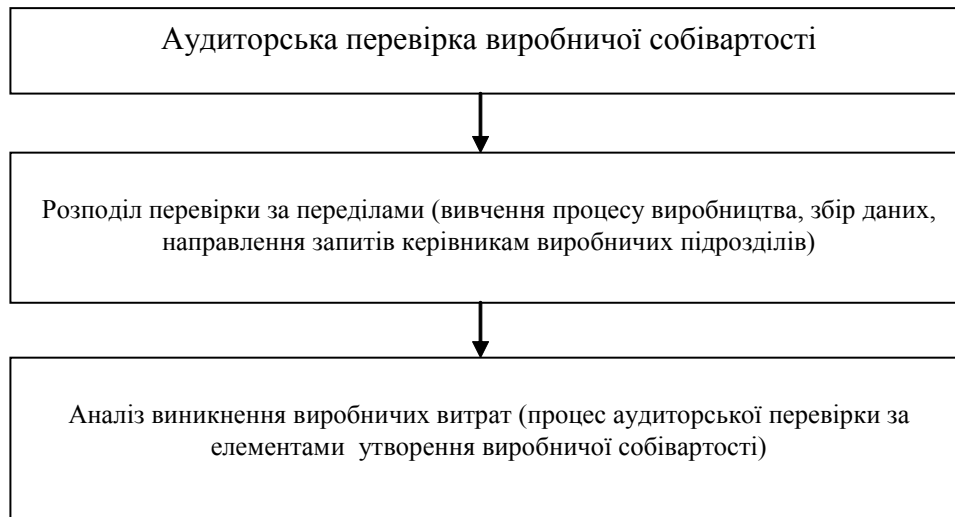

Рис. 1. Процес аудиторської перевірки виробничих витрат

ства, оскільки формування ринкової економіки в Україні залежить від виробництва конкурентоспроможної продукції та її реалізації на внутрішніх та зарубіжних ринках [3 с. 126].

Розробка ефективною методикою аудиту виробничих витрат на промислових підприємствах, дозволяє якісно прийняти управлінські рішення щодо складу витрат. Також за допомогою аудиту виробничих витрат, підприємство може розробити шляхи вдосконалення системи обліку виробничої собівартості на підприємстві.

Мета аудиту виробничої собівартості — підтвердження достовірності та якості формування витрат, виходу продукції, облік браку та правильності відображення їх в обліку. При проведенні аудиту витрат виробництва вивчаються процеси і явища, відображені документально і пов'язані з виробничою діяльністю підприємства.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аудит виробничих витрат є важливим елементом системи формування доходу та витрат на підприємстві. Дослідженню проблематики з цього питання присвятили свої праці такі вчені, як: Ф.Ф. Бутинець [2], Г.М. Бескоста [1], Макаренко [5—14], Л.П. Кулаковська [4], Т.О. Меліхова [15—17], О.В. Гамова [3] та інші, але не зважаючи на багатогранність висвітлення методика аудиторської перевірки, програма перевірки та робочі

документи аудитора потребують подальшого удосконалення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Основою успішності підприємства є прибуткове виробництво продукції або надання будь-яких послуг. Важливість цього процесу потребує звернутися до аудитора для того, щоб перевірити точність ведення обліку виробничих витрат, оскільки без висновку експерта неможливо зрозуміти достовірність фінансової інформації в усіх її аспектах. Аудитор повинен з'ясувати, наскільки діюча на підприємстві методика його ведення відповідає нормативним документам.

Згідно з П(С)БО 16, собівартість поділяється на виробничу та повну. Виробнича собівартість — це витрати, які безпосередньо приймають участь у виготовленні продукції. В свою чергу виробнича собівартість включає: прямі матеріальні витрати, витрати на оплату праці, амортизацію виробничих основних засобів, вартість прямих послуг виробничого призначення, інші прямі і непрямі витрати (енергетика, брак у виробництві, послуги ремонту та технічне обслуговування обладнання і т. ін). Повна собівартість включає виробничу собівартість, витрати на управління, збут, інші витрати не пов'язані з виробництвом [18].

Рис. 2. Комплекс аудиту елементів виробничих витрат

Таблиця 1. Анкета перевірки виробничих витрат

№	Зміст	Варіанти відповіді			Оцінка системи внутрішнього контролю
		Так	Ні	Інф. відсутня	
1	2	3	4	5	6
1	Чи є відділ внутрішнього контролю на підприємстві?				
2	Чи контролюються первинні документи, що підтверджують формування виробничих витрат на підприємстві?				
3	Чи проводилась аудиторська перевірка за останні два роки?				
4	Чи були виявлені аудитором порушення?				
5	Чи відповідає документація вимогам чинного законодавства?				
6	Чи ведеться окремо облік виробничих витрат за елементами формування на підприємстві?				
10	Як ведеться аналітичний облік виробничих витрат?				
14	Чи відповідає визнання витрат П(С)БО16?				

Основними первинними документами, що регламентують утворення виробничої собівартості під час аудиторської перевірки, є: картки складського обліку, лімітно-забірні картки, акти проведення ремонтів та технічного обслуговування та ін. Основним документом, що відтворює склад виробничих витрат є калькуляція продукції.

Відповідно до вищесказаного, проведення аудиту виробничих витрат є обов'язковим, бо підприємство може нераціонально та неправильно відтворювати калькуляцію собівартості, тим самим або занижувати або завищувати показники вироблення продукції, як наслідок, спотворювати реальну ціну на продукцію.

Для початку, аудитору потрібно з'ясувати процес виробництва на підприємстві для більш якісної перевірки. У свою чергу, вивчення процесу виробництва припускає аналіз технічних документів, положень, посадових інструкцій, схеми документообігу, прийнятої облікової політики підприємства, матеріальних і фінансових ресурсів.

На підприємствах з складним виробничим циклом, структура поділена на переділи — технологічні части-

ни процесу виготовлення продукції. Тому доречно аудиторів, поділити перевірку на частини технологічного процесу, котрі у кінці консолідується в аудиторський висновок за весь технологічний процес (рис. 1).

У свою чергу аналіз виникнення виробничих витрат складається з елементів напрямку перевірки: аналізу списання матеріальних запасів, нарахування заробітної плати та ЄСВ, амортизації основних засобів, аналізу інших прямих матеріальних витрат, розподілу загально-виробничих витрат (рис. 2).

У процесі аудиту потрібно визначити основні етапи та стадії аудиторської перевірки виробничих витрат. Аудиторський процес складається з таких стадій:

- початкова (встановлення об'єкту аудиту виробничих витрат та методики підготовки до аудиторської перевірки);
- дослідна (безпосередньо проведення аудиторської перевірки виробничих витрат);
- завершальна (консолідація інформації, аналіз результатів та складання аудиторського висновку) [1, с. 24—25].

Таблиця 2. Загальний план процедур аудиту виробничих витрат

№ п/п	Етап аудиторської перевірки	Мета завдання	Аудиторські процедури	Термін виконання, виконавець
1	2	3	5	6
1	Підготовчий	Дослідити підприємство (ознайомитись із структурою, технологією, минулими порушеннями та ін.)	Укладання договору, ознайомлення з діяльністю підприємства, оцінка системи внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку, визначення аудиторського ризику, суттєвості, планування аудиту виробничих витрат	
2	Фактичний (основний)	Перевірити процес формування виробничих витрат	1. Перевірка відповідності залишків незавершеного виробництва на початок періоду. 2. Перевірка повноти та правильності формування залишків на початок періоду. 3. Перевірка правильності, обліку формування складу прямих матеріальних витрат. 4. Перевірка правильності обліку витрат на оплату праці. 5. Перевірка правильності обліку нарахування амортизації необоротних активів. 6. Перевірка правильності обліку нарахування амортизації необоротних активів. 7. Перевірка правильності обліку нарахування та розподілення загально-виробничих витрат. 8. Перевірка правильності обліку інших прямих витрат. 9. Перевірка та аналіз правильності, повноти калькуляції продукції. 10. Перевірка правильності, повноти формування статей калькуляції продукції згідно з аналітичним обліком виробничих витрат підприємства. 11. Перевірка та аналіз правильності повноти зіставлення синтетичного та аналітичного обліку з формами звітності	
3	Заключний	Формування думки щодо обліку виробничих витрат на підприємстві	Здійснення, аналіз та обґрунтування отриманої інформації (підготовка аудиторського висновку та складання аудиторського звіту)	

Таблиця 3. Програма аудиторської перевірки виробничих витрат

№	Аудиторські процедури	Мета	Задачі	Аудиторські докази	Метод перевірки	Код робочого документа	Термін виконання	Виконавець
1	Перевірка залишків незавершеного виробництва на початок періоду	Визначити оцінку вповненості у правильності формування залишків незавершеного виробництва на початок періоду	Перевірка повноти та правильності формування залишків на початок періоду шляхом перевірки залишків на кінець попереднього періоду	Форма № 1 «Баланс, звіт про фінансовий стан»	6	7	8	9 Сидоренко В.В.
2. Перевірка правильності формування складу виробничих витрат:								
2.1	Матеріальні витрати	Визначити оцінку вповненості у правильності формування операцій з обліку виробничих витрат	Перевірка правильності, обліку формування складу прямих матеріальних витрат	Первинні документи: лімітно-забірні картки М-8 та М-9, акт-вимога на заміну М-10, накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів М-11, Головна книга (рукописна, автоматизована), Форма 2 «Звіт про фінансові результати», Журнал № 5	Документальний, арифметичний	ВС-1.2	18.12	Сидоренко В.В.
2.2	Витрати на оплату праці	Визначити оцінку вповненості у правильності формування обліку витрат на оплату праці	Перевірка правильності обліку витрат на оплату праці	Розрахунково-платіжна відомість № П-6, розрахунково-платіжна відомість № П-7, табель обліку робочого часу № П-5, Головна книга (рукописна, автоматизована), Форма 2 «Звіт про фінансові результати», Журнал № 5	Документальний, арифметичний	ВС-1.3	19.12	Сидоренко В.В.
2.3	Амортизація	Визначити оцінку вповненості у правильності формування обліку витрат щодо амортизації	Перевірка правильності обліку нарахування амортизації необоротних активів	Відомість нарахування амортизації, Журнал № 4 Головна книга (рукописна, автоматизована), Форма 2 «Звіт про фінансові результати»	Документальний, арифметичний	ВС-1.4	20.12	Сидоренко В.В.
2.4	Загально виробничі витрати	Визначити оцінку вповненості у правильності формування обліку загально виробничих витрат	Перевірка правильності обліку нарахування та розподілення загально виробничих витрат	Відомість розподілу загально виробничих витрат, Головна книга (рукописна, автоматизована), Форма 2 «Звіт про фінансові результати», Журнал № 5	Документальний, арифметичний	ВС-1.5	21.12	Сидоренко В.В.
2.5	Інші прями витрати:	Визначити оцінку вповненості у правильності формування обліку інших прямих витрат	Перевірка правильності обліку інших прямих витрат	Акти виконаних робіт (придбаних послуг), рахунки і розрахунок спожитих послуг, авансові звіти про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, страхові поліси, бухгалтерські довідки про списання та нарахування інших витрат, Журнал № 5, Головна книга (рукописна, автоматизована), Форма 2 «Звіт про фінансові результати»	Документальний, арифметичний	ВС-1.6	22.12	Сидоренко В.В.
3	Перевірка правильності формування калькуляції продукції	Визначити оцінку вповненості у правильності зіставлення даних аналітичного обліку елементів виробничих витрат з калькуляцією продукції	1. Вибіркова перевірка складу статей калькулювання виробничої собівартості продукції	Калькуляція собівартості продукції, аналітичні дані бухгалтерського обліку: Головна книга та ін.	Документальний, арифметичний, зіставлення	ВС-1.7	23.12	Сидоренко В.В.
4	Перевірка правильності зіставлення записів аналітичного та синтетичного обліку з формами звітності	Визначити оцінку вповненості даних аналітичного та синтетичного обліку з формами звітності	Перевірка та наліз правильності повноти зіставлення синтетичного та аналітичного обліку з формами звітності	Головна книга, форми звітності (форма № 1, форма № 2)	Документальний, арифметичний, зіставлення	ВС-1.8	24.12	Сидоренко В.В.

Таблиця 4. Робочий документ аудитора
ВС 1.1 – Перевірка залишків незавершеного виробництва на кінець періоду

№	Дата	Журнал-№ 5	Фінансові результати	Відхилення Журналу № 5 від Ф2
1	2	4	5	6

Таблиця 5. Робочий документ аудитора
ВС 1.2 – Перевірка відображення та правильності формування прямих матеріальних витрат

№	Показники	За даними підприємства		За даними аудиту		Відхилення + збільшення - зменшення
		На початок звіт. період	На кінець звіт. період	На початок звіт. період	На кінець звіт. період	
1	2	3	4	5	6	7
1	Залишок у Журналі № 5					
2	Залишок у фінансовій звітності (Фінансові результати) – рядок 2500					

Таблиця 6. Робочий документ аудитора
ВС 1.3 – Перевірка відображення та правильності формування прямих витрат на оплату праці та ЄСВ

№	Показники	За даними підприємства		За даними аудиту		Відхилення + збільшення - зменшення
		На початок звіт. період	На кінець звіт. період	На початок звіт. період	На кінець звіт. період	
1	2	3	4	5	6	7
1	Залишок у Журналі № 5					
2	Розрахунково-платіжна відомість					
3	Залишок у фінансовій звітності (Фінансові результати) – рядок 2505					

Таблиця 7 . Робочий документ аудитора
ВС 1.4 – Перевірка відображення та правильності формування нарахування амортизації необоротних активів

№	Показники	За даними підприємства		За даними аудиту		Відхилення + збільшення - зменшення
		На початок звіт. період	На кінець звіт. період	На початок звіт. період	На кінець звіт. період	
1	2	3	4	5	6	7
1	Залишок у Журналі № 4					
2	Відомість нарахування амортизації					
3	Залишок у фінансовій звітності (Фінансові результати) – рядок 2515					

Таблиця 8. Робочий документ аудитора
ВС 1.5 – Перевірка відображення та правильності формування інших прямих витрат

№	Показники	За даними підприємства		За даними аудиту		Відхилення + збільшення - зменшення
		На початок звіт. період	На кінець звіт. період	На початок звіт. період	На кінець звіт. період	
1	2	3	4	5	6	7
1	Залишок у Журналі № 5					
2	Головна книга					
3	Залишок у фінансовій звітності (Фінансові результати) – рядок 2520					

Таблиця 9 . Робочий документ аудитора
ВС 1.6 – Перевірка відображення та правильності формування загальновиробничих витрат

№	Показники	За даними підприємства		За даними аудиту		Відхилення + збільшення - зменшення
		На початок звіт. період	На кінець звіт. період	На початок звіт. період	На кінець звіт. період	
1	2	3	4	5	6	7
1	Залишок у Журналі № 5					
2	Відомість загальновиробничих витрат					
3	Залишок у фінансовій звітності (Фінансові результати) – рядок 2050					

Таблиця 10 . Робочий документ аудитора
ВС 1.7 — Вибіркова перевірка складу статей калькулювання виробничої собівартості продукції

№	Показники	За даними підприємства		За даними аудиту		Відхилення + збільшення - зменшення
		На початок звіт. період	На кінець звіт. період	На початок звіт. період	На кінець звіт. період	
1	2	3	4	5	6	7
1	Прямі матеріальні витрати					
2	Прямі витрати на оплату праці					
3	Амортизація необоротних активів					
4	Загальновиробничі витрати					
5	Інші прямі витрати					

Таблиця 11. Робочий документ аудитора
ВС 1.8 — Перевірка правильності відображення кореспонденції рахунків синтетичного та аналітичного обліку виробничих витрат на підприємстві

№	Зміст господарських операцій	За даними підприємства			За даними аудиту			Відхилення та виправлення		
		Д-т	К-т	Сума	Д-т	К-т	Сума	Д-т	К-т	Сума
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Також потрібно визначити, що сучасний процес аудиту складається з таких основних етапів:

1. Укладання (поновлення) договору на проведення аудиту;
2. Планування аудиторської перевірки.
3. Проведення аудиторської перевірки:
  - визначення, оцінка тестування системи внутрішнього аудиту (контролю);
  - підтвердження залишків на рахунках бухгалтерського обліку;
  - заключні процедури.
4. Підготовка та підписання аудиторського висновку [1, с. 25].

Для раціонального планування аудиту потрібно розробити анкету перевірки виробничих витрат, яка наведена у таблиці 1.

Після проведення анкетування та отримання відповідей на питання аудитор починає розробляти загальний план аудиту виробничої собівартості (табл. 2).

На підставі загального плану аудиторської перевірки виробничої собівартості складається програма аудиту виробничих витрат (табл. 3).

Програма аудиту деталізує загальний план проведення аудиторської перевірки, містить перелік аудиторських процедур, необхідних для досягнення мети перевірки, складається до початку аудиторської перевірки, але в процесі аудиту вона може змінюватися [3, с. 67].

Під час аудиторської перевірки виробничих витрат на підприємстві аудитор повинен фіксувати результати аудиту у робочих документах.

Робочі документи аудитора — документи, що створюються в процесі аудиту з метою управління ним, або використовуються як докази достатньої обґрунтованості думки аудитора щодо достовірності бухгалтерської інформації [2, с. 77].

У таблицях 4—11 наведено робочі документи аудиторської перевірки виробничих витрат.

ВИСНОВОК

У статті розкрито організаційні та методичні аспекти аудиту виробничих витрат. Розроблено по елементну методику аудиту виробничих витрат, яка включає в себе розробку аудиторських процедур, які дозволяють якісно прийняти управлінські рішення щодо складу витрат.

Запропоновано аудиторську перевірку за елементами виробничої собівартості, до складу якої входять: аудит прямих матеріальних витрат, аудит прямих витрат

на оплату праці, аудит амортизації необоротних активів, аудит загальновиробничих витрат та аудит інших прямих витрат. з наступною консолідацією аналізу собівартості, дає змогу проаналізувати та перевірити процес формування виробничої собівартості продукції як у розрізі складу витрат, так і загалом.

Також пропонується поділ аудиторської перевірки на частини технологічного процесу, які у кінці консолідуються за весь технологічний процес. Це дасть змогу більш якісно проаналізувати облік виробничих витрат на підприємстві та запропонувати більш ефективні рішення щодо удосконалення виробничої собівартості.

Література:

1. Бескоста Г.М. Аудит: Конспект лекції / Г.М. Бескоста. — Запоріжжя, 2007. — 85 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік / Ф.Ф. Бутинець та ін. — Житомир: ЖІТІ, 2000. — 448 с.
3. Гамова О.В. Проведення аудиту витрат на виробництво: теоретичні аспекти / О.В. Гамова, В.А. Головань // Економічний вісник Донбасу — 2014 — № 1 — С. 126—130.
4. Кулаковська А.П. Організація і методика аудиту: навч. посібник / А.П. Кулаковська, Ю.В. Піча. — К.: Каравела, 2004. — 568 с.
5. Макаренко А.П. Аудит: навч.-метод. посібник для студ. ЗДІА напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит" ден. та заоч. форм навчання / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Г.М. Бескоста; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2016. — 184 с.
6. Макаренко А.П. Концептуальні основи аудиту нараховання та утримання єдиного соціального внеску / А.П. Макаренко, Т.А. Віговська // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. — Полтава: ПДАА. — 2013. — Вип. І (6). — Т. 3. — С. 205—214.
7. Макаренко А.П. Методика аудиту виробничих витрат / А.П. Макаренко, А.В. Кас'яненко // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво. — 2012. — № 1. — С. 138—142.
8. Макаренко А.П. Організація і методика аудиту: навч.-метод. посібник. / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Г.М. Бескоста. — Запоріжжя: ЗДІА, 2015. — 190 с.
9. Макаренко А.П. Оцінка реформування єдиного соціального внеску в Україні / А.П. Макаренко, А.В. Нікулін // Економіка та держава. — 2017. — № 1. — С. 15—18.
10. Макаренко А.П. Розробка програми аудиту виробничих запасів / А.П. Макаренко, Т.Г. Ярданова //

Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. — Вип. 2 (11). — Полтава: ПДАА. — 2015. — С. 40—48.

11. Макаренко А.П. Розробка програми аудиту витрат на виробництво продукції з метою підвищення ефективності діяльності підприємства / А. П. Макаренко, Г.С. Хайло // Інвестиції: практика та досвід. — 2017. — № 1. — С. 68—75.391

12. Макаренко А.П. Теорія і практика документування в обліку і аудиті: навч.-метод. посібник Ч. 2 / А.П. Макаренко, О.М. Панченко, Л.В. Таратута, Т.О. Меліхова, Л.А. Птіцина; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2011. — 127 с.

13. Макаренко А.П. Удосконалення методичних підходів до проведення аудиту амортизації основних засобів / А.П. Макаренко, А.С. Гречана // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. — Полтава: ПДАА. — 2012. — Вип. 2 (5). — Т. 3. — С. 175—185.

14. Макаренко А.П. Шляхи удосконалення організації обліку та аудиту товарно-матеріальних цінностей на підприємстві / А.П. Макаренко, І.О. Литвиненко // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. — Вип. 2 (11). — Полтава: ПДАА. — 2015. — С. 33—39.

15. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства / Т.О. Меліхова // Журнал "Бізнес Інформ". — Харків: ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД "Інжек", 2013. — № 3. — С. 254—258.

16. Меліхова Т.О. Обґрунтування амортизаційної політики з метою підвищення прибутковості підприємства / Т.О. Меліхова, Ю.В. Калюжна // Інноваційна економіка. — 2012. — № 1. — С. 232—237.

17. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, Н.С. Ніколаєнко // Економіка та держава. — 2017. — № 1. — С. 51—55.

18. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>

References:

1. Bescosta, G.M. (2017), *Audit: Konspekt lektsii Audit: Summary of the lecture*, Zaporozh'ye, Ukraine.

2. Butinets, F.F. (2000), *Bukhhalters'kyj upravlins'kyj oblik Accounting management accounting*, ZhITI, Zhytomir, Ukraine.

3. Gamova, O.V. and Golovan, V.A. (2014), "Accounting of production cost of production: theoretical aspects", *Economic Bulletin of the Donbas*, vol. 1, pp. 126—130.

4. Kulakovs'ka, L. P. and Picha, Yu. V. (2004), *Orha'nizatsiia i metodyka audytu [Organization and methodology of audit]*, Karavela, Kyiv, Ukraine.

5. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Bescosta, G.M. (2016), *Audit: navch.-metod. posibnyk dlia stud. ZDIA napriamu pidhotovky 6.030509 "Oblik i audit" den. ta zaoch. form navchannia Audit": teaching method. tutorial for studio ZGIA direction 6.030509 "Accounting and Audit" den. and behind forms of study*, ZDIA, Zaporozh'ye, Ukraine.

6. Makarenko, A.P. and Vygovskaya, T.A. (2013), "Conceptual bases for the audit of the calculation and maintenance of a single social contribution", *Naukovi pratsi Poltav's'koi derzhavnoi ahrarnoi akademii*, vol. 1 (6), pp. 205—214.

7. Makarenko, A.P. and Kasyanenko, A.V. (2012), "Methods of audit of production costs", *Derzhava ta rehiony. Ser. Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, vol. 1, pp. 138—142.

8. Makarenko, A.P. Melikhova T.O. and Bescosta, G.M. (2015), *Orhanizatsiia i metodyka audytu: navch.-metod. posibnyk Organization and method of audit: teaching method. manual*, ZDIA, Zaporozh'ye, Ukraine.

9. Makarenko, A.P. and Niculin, A.V. (2017), "Determine of the reform of the unified social tax in Ukraine", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 15 — 18.

10. Makarenko, A.P. and Yordanova, T.G. (2015), "Development of a program of inventory audit", *Naukovi pratsi Poltav's'koi derzhavnoi ahrarnoi akademii*, vol. 2 (11), pp. 40—48.

11. Makarenko, A.P. and Hailo, G. S. (2017), "Development of a goods manufactured costs auditing program with the aim of company activity increase", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 68—75.391

12. Makarenko, A. P. Panchenko, A. M. Taratuta, L. V. Melikhova, T. O. and Ptitsina, L. A. (2011), *Teoriia i praktyka dokumentuvannia v obliku i audyti: navch.-metod. posibnyk Ch. 2 Theory and practice of documenting in accounting and auditing: teaching method. manual C. 2*, ZDIA, Zaporozh'ye, Ukraine.

13. Makarenko, A.P. and Hrechana, L.S. (2012), "Improvement of methodical approaches to the audit of depreciation of fixed assets", *Naukovi pratsi Poltav's'koi derzhavnoi ahrarnoi akademii*, vol. 2 (5), pp. 175—185.

14. Makarenko, A.P. and Litvinenko, I.O. (2015), "Ways of improvement of the organization of accounting and auditing of inventory in the enterprise" *Naukovi pratsi Poltav's'koi derzhavnoi ahrarnoi akademii*, vol 2 (11), pp. 33—39.

15. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of Expenses of Economic Activity of a Company", *Zhurnal "Biznes Inform"*, vol. 3, pp. 254—258.

16. Melikhova, T.O. and Kaliuzhna, Yu.V. (2012), "Substantiation of depreciation policy in order to increase profitability of the enterprise" *Innovatsijna ekonomika*, vol. 1, pp. 232—237.

17. Melikhova, T.O. and Nikolayenko, N.S. (2017), "Development of audit in inventory for improving financial security at the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 51—55.

18. The official site of the Supreme Council of Ukraine "legislation of Ukraine" (1994—2017), Regulation (standard) of accounting 16 "Costs", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (Accessed 20 December 2017).

Стаття надійшла до редакції 26.12.2017 р.

www.economy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

Видання включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з ЕКОНОМІКИ

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73